

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravištvu „DOMOLJUBA“ Stolni trg št. 6. — Naslanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 12.

V Ljubljani, 15. junija 1892.

Letnik V.

Kaj je novega po svetu?

Državni poslanci so se po binkostih zopet zbrali na Dunaju. Posvetujejo se o stavbenem obrtu, ki je res popravila potreben, in še vedno o novem denarju, kar po našem mnenju ni toliko potrebno. Koristi namreč ljudstvo od novega denarja ne bo imelo nobenih, pač pa bo to najbrže začetek novih državnih dolgov. Pravijo, da bo vlada pri tem napravila lepe dobičke. Izračunili so, da bo skupna vlada pri kovanju novega srebrnega denarja zaslužila okroglih 83 milijonov goldinarjev; dobili bodo namreč za sedanjí papirnat denar novi kovinski denar, ki pa bo v razmeri z zlatom za 35% manj vreden, kakor sedanjí denar. — Nekateri **mladočeški državni poslanci** so poslali ob priliki slavnostij v Volhiniji na Rusko telegram, v katerem izražajo željo in upanje, da naj bo pravoslavna, razkolna vera kmalu vera vseh Slovanov. Takrat da bodo še-le Slovani mogočni in srečni. To je nov dokaz, kakšni Slovani da so Mladočehi in kakšni prijatelji da so katoliški veri. In vendar živé tudi med katoliškimi Slovenci ljudje, ki se hočejo bratiti z Mladočehi. Dokler bodo Mladočehi v verskem oziru tako nasprotni katoliškim načelom, dotlej pač pravi zastopniki našega ljudstva ne morejo roko v roki hoditi z Mladočehi. — **Moravski škof dr. Bauer** je na svojem birmovanju obiskal tudi solo nemškega šolskega društva v Ivancih, kamor pa hodijo večinoma otroci čeških starišev. Kateheti seveda morajo krščanski nauk učiti v češkem jeziku; to pa ponemčevalcem ni po godu, zato so hoteli katehete škofu počrniti. Škof pa se je v šoli prepričal, da kateheti storé popolno svojo dolžnost in zato je odločno pogrjal nespamet, da Nemci češke otroke silijo v nemške šole, ker se otroci zane-marjajo in ne morejo napredovati v naukih. Liberalni nemški listi seveda dan za dnevom zaradi tega napadajo škofa, a ta je že naprej povedal, da ga to nič ne

moti in da je on moral z resnico na dan. — **Ogri** so dne 7. in 8. junija praznovali 25letnico, odkar je bil cesar Franc Jožef I. kronan kot ogerski in hrvatski kralj. V svojem glavnem mestu Budapeštu napravili so velike slovesnosti; pravijo, da so potrosili za te slovesnosti blizo deset milijonov goldinarjev. Ogri imajo prav, da se veselé tega spomina, kajti zelo so napredovali v teh 25 letih; prvo besedo imajo pri nas v Avstriji. Toda drugi ogerski narodi so le bolj po tihem obhajali to slovesnost. Mnogo so namreč pretrpeli v tem času pod ogerskim nasilstvom, ker Ogri bi najraje vse Slovake, Rumune in Hrvate vtopili v veliko-ogerskem morju. Zato pa pri vsem napredku na Ogerskem le ni pravega blagostanja, ker ni pravice. — Na **Hrvatskem** so dokončane volitve v deželni sabor. Vlada je dobila za-se veliko večino, ker je z vsemi silami pritiskala na volilce, vzlasti na uradnike. V tem zboru bodo Ogri lahko dosegli, da se Reka odloči od Hrvatske ter se pridruži Ogerski. — V **Kletu** sta se sošla ruski car in nemški cesar. Ta obisk ne bo imel nobenih posebnih političnih posledic. Razmere med Rusi in Nemci ostanejo še vedno napete. Iste dni je namreč kot odposlanec ruskega carja veliki knez Konstantin v Nansiju Francozom zatrjeval, da Rusi želé tudi v prihodnje kot prijatelji živeti s Francozi. Le-sem so prihiteli prav po nepotrebnem tudi mladočeški sokoli ter nazdravljali »sveti Rusiji« kot zaveznici francoski. Celo ruskim listom to ni po godu, zato Mladočehom svetujejo, naj opusté zunanjo politiko, ter naj se tem skrbneje brigajo za domače stvari. — Na **Francoskem** je vlada sedaj že več škofom ustavila letno plačo, ker brez ozira na vladopodučujejo verne, da morajo pri volitvah voliti le postene, skušene, verne zastopnike. Goreči katoličani francoski pa napravljajo za te škofo denarne zbirke in v dveh, treh dneh naberejo zanje po deset, tudi dvajset

tisoč frankov. Brezverska vlada s tem torej ne bo oplasila ne škofov in ne vernikov, pač pa bo to le v korist katoliški cerkvi, ki se sicer vedno vojskuje, a se v teh bojih vedno krepi. — V Ameriki v Zjedinjenih državah

se pripravljajo na volitev svojega državnega načelnika. Tri stranke so v državah, vsaka ima svojega kandidata za to mesto in vsaka dela z vsemi silami, da bi bil njen kandidat izvoljen.

Kaj je novega po Slovenskem?

Iz Moravc. 8. junija. (Shod.) Daé 7. t. m. popoldne ob 2. uri vršil se je napovedani shod v Moravcäh kot priprava na občni slovenski katoliški shod v Ljubljani. Iz vsake sosednih župnij prišlo je več vdeležencev, tako, da se jih je zbralo precej nad 300 v prostorni pa še premajhni šolski sobani, med njimi več duhovnikov, županov in občinskih odbornikov. Prihajajočim v pozdrav razobesili so vrli Moravčani mnogo zastav in grom topičev je naznanjal po celi krasni moravški dolini pomenljivi dan prvega shoda v probujenje katoliške zavednosti.

Predsednikom je bil voljen z vsklikom trudoljubivi osnovatelj shoda preč. gosp. dekan I. Kajdiž, ki je z mladeniško navdušenostjo deloval, da se je shod tako sijajno izvršil; podpredsednikom župan moravški g. I. Klopčič in kot reditelja župan ihanski g. J. Ložar in župan dolški g. F. Šimenec. Po pozdravu in nagovoru predsednikovem, ki je povdarjal, da se zbiramo pod starim našim geslom: „Vse za vero, dom, cesarja!“ — govoril je gospod V. Bernik o namenu katoliških shodov sploh in posebej o namenu I. slovenskega katoliškega shoda v Ljubljani. G. nadžupnik Poč poročal in govoril je o resoluciji gledé na

šolo, g. Škufca o tisku in časnikarstvu, gosp. Bernik o agrarnem vprašanju. Vse govore poslušali so zbrani možje z izrednim zanimanjem in glasno odobraval. Vse resolucije sprejele in potrdile so se soglasno z nekaterimi dostavki, da se odpošljejo pripravljalnemu odboru v Ljubljano.

Soglasno ste se sprejeli tudi sledeči resoluciji: „Shod v Moravcäh navdušeno pozdravlja sklep glavnega odbora, da se napravi občni slovenski katoliški shod v Ljubljani, pričakuje, da se ga bodo zavedni katoliški Slovenci pravobitno vdeležili, in upa, da boé katoliški shod najugodnejše vplival na probujenje katoliške zavedi med Slovenci“.

„Shod v Moravcäh izreka popolno priznanje in toplo zahvalo izdajateljstvu in vrednistvu ljudskega časnika „Domoljuba“ za neutrudljivo delovanje in pospeševanje katoliške zavedi.“

Po končanem dnevnem redu sklenil je predsednik zborovanje s slavo-klici sv. očetu in presvetlemu cesarju, katerim so se navdušeno pridružili vsi zborovalci.

Listek.

Čudovite sanje župnika Ravnopoljskega.

Gospod Martin je bil župnik v Ravnempolji. Ljubil je svoje verne kakor oče; bil bi popolnoma srečen, ko bi njegovi podložni živeli bolj krščansko. Vendar naj povem o njih resnico; ob nedeljah so zanikerno obiskovali službo božjo; bila je cerkev navadno skoraj prazna. K spovednici se je redkokedaj kedo izgubil; k mizi Gospodovi skoraj nihče ni pristopal. Dobremu župniku je krvavelo srcé in vsak dan je v srčnih molitvah zdihoval k Bogu, naj ga pusti v svojej dobrotljivosti toliko časa pri življenju, dokler ne pripelje svojih ovčic k dobremu pastirju in naposled na pot v nebesa.

Bog je uslišal prošnje njegove.

Neko nedeljo stopi med farno mašo g. župnik na leco ter govori blizo tako-le: Bratje, hotel sem Vam danes povedati veliko novico. Pa jaz vas vidim tu premalo zbranih. Mislil sem Vam povedati o dragem zakladu — jaz vem, kje se dobi — o zakladu, ki bi vse Ravnopoljce, če bi bili tudi ubogi kot Job, storil bogate. Ta zaklad bom razdelil prihodnjo nedeljo; vsakdo, ki bo prišel v

cerkev, bo dobil del tega zaklada. Pa saj tako vidim, da ste nekateri uže zaspani in težko čakate konca mojih besedi. Vam le rečem: Pridite vsi v nedeljo, bratje moji, da dobite del zaklada. Amen!

Kmaló je bila novica razširjena po vsem Ravnempolji. Prihodnjo nedeljo je bila cerkev kar natlačena, vsak je hotel dobiti svoj del zaklada; predno je cerkvenik odzvonil, je bila uže cela fara zbrana. Po evangelju stopi gospod Martin na leco in začne tako-le:

»Bratje moji, naravnost Vam rečem; obogateli boste vsi, ako boste poslušali moj svet, vsakdo bo šel bogat domu. Zaklad, ki ga Vam hočem razdeliti, ni basen; na koncu govora boste vedeli vsi, kje ga lahko dobite. Čujte! Preteklo noč sem imel sanje. Jaz ubogi grešnik sem stal pri vratih raja nebeskega. Potrkam. Sv. Peter mi odpré.

»Oh, ti si, dobri Martin,« spregovori »kaj te je pripeljalo semkaj? Kaj želiš?«

»Ljubi sv. Peter,« mu odgovorim, »ti imaš velike bukve in ključavnico, s katero so zaklenjene, ali bi mi ne mogel povedati, pa ne zameri moji radovednosti, koliko ljudi iz Ravnepolja imaš tu v rajú?«

»O, to ti pa rad storim; sedi, bova takoj pogledala.«

In sv. Peter vzame velike bukve ter jih odpre. »Poglejva ter poiščiva; ti praviš Ravnopolje? Ah, tu stoji: Ravnopolje. Ubogi gospod Martin, hudo mi je, vendar

Ta shod je pričal, kako lahko bi se tudi pri nas ljudstvo politično organizovalo, kar bi bilo zlasti ob času volitev velicega pomena; kako lahko bi tudi na Kranjskem posnemali vrle Gornje-Avstrijce, katerih katoliško politično društvo šteje nad 30.000 udox, katero po vsi deželi napravljajo shode in ljudstvo podučuje. Upamo, da v prihodnje se bomo tudi mi politično bolj gibali in se že za časa pripravljali na važne volitve.

Iz Šmarije, dué 29. maja. Krasen dan smo imeli danes, kakoršnega Šmarija menda še ni doživela. Po požrtvovalnem trudu našega čast. gosp. dekana Andreja Drobničiča sklical se je namreč za danes v Šmarijo

shod za šestere fars šmarjske dekanije: Šmarijo, St. Jurje, Kopanjski, Lipoglav, Polica, Žaljska, da se dogovorimo glede priprav. za prvi slovenski katoliški shod v Ljubljani ter si izberemo v ta namen poseben odbor.

Z dovoljenjem političnega oblastva vršilo se je zborovanje pod milim nehom, na župnijskem dvorišču, ker ne premoremo dvorane, ki bi mogla sprejeti ogromno število zborovalcev. Udeležilo se je shoda nad 500 mož, vsa inteligenca šestereh fará: vsi duhovniki, vsi sosednji učitelji in vsi župani. Omeniti nam je še posebej deželnega poslanca g. Viukota Ogorelca in grosupeljskega župana g. Frančška Koščaka.

Cerkev in šola.

Šola.

(Dalje.)

5. Prostost vesti.

So pa še druge točke, katerih bi rad omenil, ker so tudi v tesni zvezi s šolo, in zlasti v tesni zvezi z vestjo otrok. Kaj ne, gospodje, svoboda vesti je tudi v Vaših očeh nekaj lepega? A kako pogosto se zlorabi ta beseda, in zlorabi ravno pri šoli! Dovoljeno je n. pr. po naših postavah otroke najrazličnejših versiliti v isto šolo. — Stariši, ki živé v mešanih zakonih, n. pr. katoličani s protestanti, vedó, kako težko je take otroke vzgajati in kako pogosto se ponesreči vzgoja. Ako pravi oče v verskih stvareh tako, uči mati drugače.

Od kod naj dobi otrok spoštovanje do vere? Cerkev zato tudi zelo nerada gleda mešane zakone. Tukaj v medverski šoli je podobna razmera. Naši šoli je vsaka vera dobra; uči se v šoli tako, da je nauk primeren za vse otroke, tudi če so različnih ver. Vendar pa je vera najdragocenejša reč, in komur vera ni najdragocenejša, temu sploh nič ni. Posledica tega pomešavanja otrok raznih ver v šoli je ta, da katoliški otroci ne morejo spolnovati v šoli svojih verskih dolžnostij. Ovirani so katoliške molitve moliti. Katekizem, v čegar tisek ni le cerkev dovolila, ampak tudi država, ta katekizem pravi: »Katoliški kristijani molijo po navadi z Oče našem tudi Češčno Marijo.« Toda, gospodje, kaj se godi po naših

ti moram povedati, cela stran je prazna, nobenega imena ne najdem. Iz Ravnepolja ni nikogar v nebesih.

»Kako«, sem zaklical »kako? Nihče iz Ravnepolja v raj! Nihče? To ni mogoče. Poglej še bolj natanjko.«

»Nihče, gospod Martin, nihče. Pa poglej sam in videl boš, da se ne norčujem.«

In jaz ubogi župnik sem jel jokati in prositi z povzdignjenimi rokami za usmiljenje. Ali sv. Peter mi reče: »Ti ne smeš takoj izgubiti poguma. Pa, saj to ni tvoja krivda. Tvojih faranov bo gotovo največ v vicah.«

»Oh, ljubi sv. Peter, pomagaj mi vendar, da jih vidim in potolažim.«

»Iz srca rad, prijatelj! Pridi, obuj urno te-le čevlje, kajti pota proti vicam niso kaj prijazna. Pojdi vedno na desno. Tam doli na desni boš našel srebrna vrata; te so prekrizane s črnimi križi. Le potrka in odprti ti bodo.«

»In jaz sem šel, kakor mi je bilo povedano. Hodil sem dolgo. Oh kakšna pot! Jaz se tresem še sedaj, če nazaj pomislim. Slednjič pridem k srebrnim vratom ter potrkam.«

»Kdo trka?« vpraša mil tožec glas.

»Župnik Ravnepoljski.«

»Kaj? Ravnepoljski? O, le vstopite.«

»Jaz vstopim. Vidim lepega angelja, ki piše v velike bukve, veliko večje, kot so bukve sv. Petra.«

»Kaj hočeš, kaj želiš?« vpraša angelj.

»Angelj božji!« odgovorim jaz, »ne zameri moji radovednosti, jaz bi rad vedel, koliko ljudi iz Ravnepolja je tu v vicah?«

»Iz Ravnepolja?«

»Da, iz Ravnepolja; jaz sem njih župnik.«

»A tako, vi ste gospod Martin, kaj ne da?«

»Ta sem.«

»Vi tedaj pravite, iz Ravnepolja?«

In angelj odpre veliko knjigo in išče. »Ravnepolje!« reče naposled z globokim vzdihljajem. »Gospod Martin, tukaj v vicah nimamo nikogar iz Ravnepolja.«

»Jezus, Marija, Jožef!« zakličem prestrašen. »Nihče iz Ravnepolja v vicah. O veliki Bog, kje pa so?«

»No,« odgovori angelj, »gotovo v nebesih; kje bi sicer bili?«

»Saj pridem ravno od rajskih vrat!«

»Ti prideš od raja? Kaj si tam zvedel?«

»Tam jih nijam. O sv. Mati božja!«

»Kaj hočeš, g. župnik! Če niso niti v nebesih niti v vicah, potem so . . . O sv. križ božji! Je li mogoče? O jaz ubogi župnik, kako bi mogel jaz priti v nebesa, če ne najdem faranov ondi?«

»Gospod Martin,« reče angelj, »ako hočete na vsak način vedeti, kako je z vašimi rajskimi farani, storite tole: tecite naglo, kolikor mogoče, na levo, tndi pridete

solah? Ako pride jeden sam protestantski otrok v šolo, ali dva in pade starišem na um, da se pritožijo na pastora in napravijo ugovor, opustiti mora 78 katoliških otrok »Česčeno Marijo«, pozdrav nebeske kraljice, da ne zalijo jednega protestantskega otroka. Sedanje nestrpno postopanje le prelahko vzburja srca katoliških otrok in starišev proti drugovercem, katerim na ljubo se jim kratijo pravice, to pa je v škodo verskemu miru. Bil je celó čas, ko so se odpravljala vsa katoliška znamenja, celo sv. križ iz šol zaradi navzočnosti tega ali onega drugoverskega otroka. Priznam, to se ne godi več, in izrekam nado, da je sv. križ zopet v vseh šolah. Govorim tudi tukaj o načelu zakona. Odpravljene so bile tedaj sv. podobe, 78 katoliških otrok ni smelo gledati podobe Kristusove. Zabranjeno je bilo, da bi gledali križanega in povzdigali srca k pobožnosti in vžigali v sebi ljubezen do pridnosti in nrvnosti. Zakaj? Ker je še drug otrok navzoč, kateremu bi bil morebiti sv. križ v pohujšanje ali v zasmeh. To so velike napake sedanje naše šole, ki bi se morale odstraniti, ako hočejo, da bomo katoličani zadovoljni s sedanjimi šolskimi postavami.

6. Naši učitelji.

Druge stvari so še, ki mi zeló težé dušo. Preidem na učitelje. Dobro vem, da imamo, hvala Bogu, mnogo vrlih učiteljev; žal, da niso bili in niso vsi taki. Imamo mnogo učiteljev, ki ne spoznavajo neomahljivo svoje katoliške vere in ne živé po naukih katoliške cerkve. — Toda ne gledé na obnašanje marsikaterega učitelja opozarjam z nova na načelo, po katerem ima država pravico nastavljeti učitelja, naj bi bil tudi brezverec, ali nastavljati

učitelje, ki so druge vere, kakor otroci. Imamo učitelje jude v katoliških šolah, imamo učitelje protestante za katoliške otroke. Kaj bođe posledica temu? Ti učitelji so ali malomarni v verskih stvareh, ali brezverski, ali pa natančno izpolnjujejo dolžnosti svoje vere. Ako so mlačni in malomarni ali brezverski, vplivali bodo v tej smeri tudi v šoli; vcepali bodo strup verske malomarnosti in brezverstva tudi v srca otrok; ako so pa trdni v svoji veri, ne morejo se ogrevati za vero svojih učencev. Cesar je polno srce, rado iz ust gre. Znano nam je tudi tesno razmerje med otroki in učiteljem, znana velika veljava učiteljeva pri otrocih. S kakim veseljem se še spominjam svojega učitelja na ljudski šoli, kako udano sem hitel lansko jesen k njegovi smrtni postelji! Bil je dobrosrčni učitelj. S solzami radosti je pozdravil tudi on mene, svojega nekdanjega učenca. Glejte, vez ljubezni, ki je objemala učitelja in učenca, ne pretrga se tudi pozneje ne, ko zraste iz otroka mož. Srečno dete, ki ima vrlega katoliškega učitelja! Nesrečno pa je dete, ki pade v roke brezverskemu ali v verskih stvareh malomarnemu učitelju.

Navajam za vzgled dogodek, ki se je zgodil zadnje dni v Weyeru: nesramni napad socijalnih demokratov. Onečaščeni so bili kipi svetnikov in podobe križevega pota, iz kapelice ugrabljeni in razbiti ter razmetani po hribu itd. Gospod državni pravdnik v Steyru se je lotil zadeve, in če se ne motim, priprli so že dva zločinca. Gospod župnik je napravil na to z višjim dovoljenjem javno pobožnost, velikansko spravno procesijo vernega ljudstva v Weyeru, da bi se pokazala vernost ljudstva nasproti onemu zaničevanju in zasramovanju svete vere. Vsi prebivalci s prav malimi izjemami so se vdeležili

do velicnih vrat. Tam vam bodo povedali, kje so vaši farani. In zaprl je vrata.

Bila je dolga, dolga pot; bila je posuta z žrjavico. Zaletaval sem se sem in tje, kakor bi bil pijan; vsak trenotek sem se kam zadél, pot mi je tekél po obrazu, strašna žeja me je mučila. Naposled vidim na levo vrata, ki so bila široko odprta. Oh, moji otroci! kak prizor se je odprl mojim očem! Tu me niso prašali po imenu, tu niso imeli bukev. Kar trumoma se so pehale množice notri, brez reda, kakor se vi ob nedeljah pehate v gostilnice. Skoraj sem se zadušil v vročem zraku in dimu, ki se je valil povsodi; čul nisem družega, kot kričati, tuliti, jokati in kleti.

»No, ali boš prišel notri ali ne?« mi zarujove hudič nasproti.

»Jaz? Ne, ne, tu ne grem notri: jaz sem prijatelj božji!«

»Ti si prijatelj božji? Pri satanu, kaj pa tu iščeš?«

»Jaz pridem . . . oh kako hudo mi je . . . jaz pridem daleč, da bi vas vprašal, ako imate koga iz Ravnepolja tukaj?«

»Kaj pri satanu? Ali hočeš z menoj norce briti? Ali ne veš, da so vsi Ravnepoljci tukaj? Pridi, črni krokar, pridi in poglej, kako mrcvarimo tvoje ljudi!«

»Vsi Ravnepoljci v peklú! Moji otroci, kako strašna misel! Vsi Ravnepoljci v peklú in to na vekomaj?«

Vsi v cerkvi so poslušali s strahom besede župnikove; vsi so se tresli. Videli so takorekoč pekel pred očmi in v njem sin očeta, drugi mater, tretji sestro.

»Vi čutite dobro, bratje moji!« nadaljuje župnik, »tako ne more v prihodnje več biti. Jaz sem odgovoren za vaše duše, jaz vas hočem iz brezdná rešiti, v katerega boste treščili vsi, ako ne začnete drugače živeti. Jutri hočemo začeti, poslušajte dobro, jutri in ne pozneje. Dela bo dovolj. Zapomnite si tedaj red v tednu; red mora biti; brez reda ni nič.«

»Jutri tedaj, v pondeljek, bom spovedoval stare ljudi; to ne bo tako težavno. V torek otroke: to bo kmalo končano. Sredo mladenče in dekleta, to bo dolgo trajalo. V četrtek može, v petek žene. V saboto oštirje in mlinarje. In ako bodemo v nedeljo skončali, bomo vsi srečni.«

Ako je zito zrelo, ga morate žeti. Imamo tu mnogo umazanega perila, operimo ga, ali, operimo ga dobro, čisto. Moj Bog! kakšno perilo! Moji otroci, moji ubogi otroci, to je milost, ki naj jo nam Bog nakloni, to je zaklad, katerega morate imeti vsi. Amen.«

In kakor je župnik prosil, tako se je zgodilo. Od te znamenite nedelje so Ravnepoljci dobri kristijani ter vzgled vsem okoličanom. In dobremu, sedaj presrečnemu župniku Martinu se je v poznejši noči sanjalo, da je šel slovesno spremljan od svojih faranov, pojočih »Te Deum« — v nebesa.

pobožnosti, a glejte, katoliških učiteljev čisto katoliške občine ni bilo zraven, ko je ljudstvo javno kazalo svojo katoliško vero. (Klici na desni: Čujte!) Tristo katoliških otrok, dobrih angeljev, se je vdeležilo procesije, toda učiteljev ni bilo pri njih. Kako grozna podoba verske malomarnosti je to! Kakšen vzgled so dali možje, katerih dolžnost je otroke vzgajati „nravno-verno“! Ali bi se ne bili mogli vdeležiti procesije gospodje učitelji kot katoliški kristijani, da bi dali otrokom dober vzgled? In ali bi se ne bili mogli vdeležiti sprave, da bi zadostili razžaljenemu veličastvu božjemu po tako grozni verski oskrumbi? Torej mi moramo za katoliške otroke zahtevati resnično katoliških učiteljev, ki niso le po imenu katoličani, marveč tudi živé kot katoličani.

(Dalje.)

Podobe iz življenja.

(Dalje.)

18. Nesreča v přibramskem rudniku.

Nesreča, katera se je v přibramskem rudniku zgodila, nima, skoraj bi rekel, sebi enake.

Ogenj so zapazili v ponedeljek 31. maja po 1. uri popoldne, in od začetka se ga ni nihče ustrašil, ker nastajajo ondi enaki ognji večkrat, seveda v manjših razmerah. Požar razsajal je kakih 1000 metrov globoko. O njegovem postanku razširja se več vestij.

Pred vsem mislijo, da je v ponedeljek treščilo v Marijanski rov, in da je na ta način ogenj nastal. Dalje menijo, da se je notri svetilnica razbila in zažgala. Tretja vest, in ta je med občinstvom najbolj razširjena, je, da je hudobna roka ogenj zatrosila.

Delavci so po splošnjem mnenju tihi in pošteni ljudje. Živijo zmerno v svojih hišicah, ki so po hribih raztresene. Pa tudi sem se priklatijo tu pa tam hujskači in to je ravno vzrok, ker se misli, da je ogenj iz hudobije bil ukresan. V rovih je delalo kakih 700 rudkopov.

Na licu mesta so se vršili grozni prizori. Žena rudarja Šafra je bila hudo bolna in ko je izvedela, da je njen mož zgubil življenje, je iz obupa umrla. Druga žena je znorela, ko je videla truplo svojega moža.

Pa tudi rešitev nesrečnih rudarjev je zahtevala svoje žrtve. Mnogi tovariši ubožcev in gasilci z Brezovih Gorah, ki so se prostovoljno onim pridružili, so se v rove spuščali, da bi rešili delavce, kateri so klicali na pomoč, pa morali so vse pustiti, ker so jih več od njih mrtvih ven izvlekli. Vsled tega so z večjo previdnostjo postopali. Nadplezalec, jeden najbolj pogumnih mož, je prišel trikrat v rov še z enimi, četrtrič so ga pa mrtvega našli na vlačilu.

Reševali so delavce do 1. ure po polnoči, po tem pa ne več, ker je bilo število ljudi, ki so pri tem ponesrečili, še večje, kakor i število onih, ki so jih rešili.

Rešili so sicer več rudarjev, pa dim je postajal vedno gostejši, škodljivi plini so se razvijali, tako da je bilo nemogoče v rove priti. Gospod Grögler, vodja rudnika, je še večkrat poskušal priti v rov Franca Jožefa in Marijanski, ali zastonj. Delavci, nahajajoči se spodaj, so klicali na pomoč skozi cev, a pomagati jim ni bilo moč.

Od znotraj so se slišali razpoki dinamita in ljudje pripovedujejo, da je še zjutraj donela žalostna rudarska pesem v čast sv. Prokopu, ki je pa kmalu potihnila. Za stotine rudarjev so izkopali v okolici skupne grobove. Pogrebi prvih so bili dné 1. junija.

Ganljivo je bilo, ko so začeli peti mrtvaški zvonovi s stolpov v Přibramu in Brezovih Gorah. Zraven cerkve v Brezovi Gori stoji v zidu križ. Tu je klečala mlada žena, objemala Zveličarjeve noge in mu tožila svojo bol. Za kom je žalovala, za bratom, očetom ali možem? . . .

* * *

Dne 31. maja se je začel med 12. in 1. uro nov „šiht“. Po zapisniku se je spustilo v rov svete Ane, Vojteha, dalje v Marijanski in Prokopov, ki so med seboj zvezani, do 600 rudarjev, kar se je naznanil ogenj v Marijanskem rovu 1000 metrov pod zemljo in ob enem se je valil gost dim. Precej so opozorili delavce v vseh štirih rovih, da naj izstopijo. Nekateri se še niso za požar v Marijanskem rovu zmenili, češ, saj ne bo prišlo tako daleč.

Seveda ogenj se ni mogel tako hitro razširiti, pa da se bo dim povsod vrnil, na to ni nihče mislil. Da bi ogenj ugasili, so spustili skozi štiri cevi vodo v rov. Plini in dim, ki so izhajali skozi cev, so vsled zraka, ki so ga doli „gnedli“, trčili vkup in zastрупili zrak. Prestrašeni so letali delavci k izhodom; rinili so se k vlačilu, po katerem se vlečejo „hunti“ (vozovi) ven, ali padali so v rove omamljeni.

Na rovu Franca Jožefa so izvlekli na prazni „šali“ tri klobuke, svetilnice, polovico razbite črepije in kos noge. Drugi, ki so plezali po „fahrkunstu“, so padli na dno, kjer so našli smrt. Nekaj rudarjev se je le rešilo in ti so hiteli domov potolažiti svoje domače.

Grozna zmešnjava je nastala po mestu. Vse je hitelo k rovom. Hitro so poklicali vse zdravnike; bilo jih je potreba.

Od vseh stranij so se oglašali prostovoljci, da bodo stopili v rov sv. Ane, ker tukaj se je moglo še kaj pomagati. V Marijanskem rovu je pregorela vrv in „šala“ je sredi obstala. Grozen dim je vse napolnil.

Dasitudi je bila nevarnost velika, so se vendar nekateri rudarji doli spustili z g. Peškom in posrečilo se jim je nekaj delavcev rešiti. Ko so „šalo“ tretjič ven izvlekli, je bil Pešek že mrtev. Dramili so ga dve uri, pa zastonj. Njegovo ženo so morali domov odpeljati. Praznovala je reva svoj imendan in je bila z možem isti dan zjutraj pri sv. obhajilu.

Nekega rudarja, Krotskega, so čez dve uri vzdramili, a umrl je med potjo v bolnišnico, ker se je nadihal strupenega dima.

Do zvečer so potegnili štiri mrliče ven. Ob 8. uri je pozvonil zvonček iz rova Franca Jožefa in ko so „šalo“ spustili, prišel je ven rudar S. ukup popolnoma zdrav in prinesel dva mrtva tovariša. Rešil se je pri cevi, koder se spušča zrak.

Na pokopališči v mestu so pokopali 10 mrličev in v Brezovih Gorah kakih 20. Pogrešaje pa 194 mož iz Brezovih Gor, ne včevši one, ki stanujejo po vaseh.

* * *

Javno mnenje trdi, da je nekdo zažgal iz hudobije in sicer je moral dotični les politi s petrolejem, da se je ogenj hitreje razširil. Nekateri celo trdijo, da je začelo na treh krajih ob enem goretu. Število ponesrečencev je grozno, doslej pogrešajo še mnogo oseb, ki gotovo neso več žive v jamah; vseh skupaj je do 500. Od vseh krajev dohajajo darovi za nesrečne družine, ki so zgubile svoje očete.

19. Strah.

Iz Tirolov poročajo listi, da v nekem kraju blizu mesta Bocen vsako noč straši. Res so ljudje večkrat po noči videli okrog hoditi prikazen z gorečo veliko glavo in v črno oblečeno. Ljudje so bili seveda zelo prestrašeni in vzlasti po noči se ni nobeden upal iz hiše. Opazovali so pa po dnevu, da iz gozda v zadnjem času les nenavadno zelo izginja. Zato se je naposled vendarle osrčilo nekaj mož, ki so se dogovorili, da se hočejo prepričati, kaj je s tem „strahom“ in kedo da v ponočnem času drva krade iz lesa. Skrili so se na koncu vasi blizu gozda, kjer se je najraje prikazovalo strašilo z gorečo glavo. Ni jim treba dolgo čakati in že zagledajo navadno prikazen. Ko se jim približa, skočijo moške nad strah ter ga trdo zgrabijo. Ko si ga natančneje ogledajo, spoznajo v njem drvarja, katerega so imeli že poprej na sumu, da krade drva. Čudno je bil napravljen. Na glavi je imel natakajeno debelo izvotljeno bučo, v katero je vrezal luknjo za usta, oči in nos. V to bučo je vtikal glavo in lučico ter zagrnen v širok plašč strašil po okolici z gorečo glavo. Sedaj imajo mir pred njim, ker je varno shranjen v luknji.

20. Bogat in reven krščeneec.

Neke imenitni družini je v mestu Bordó na Francoskem nadškof Ševers sam krstil prvorojenega otroka. V tem pa so prinesli h krstu tudi revnega otroka in mati sama ga je prinesla, ker zaradi siromaštva ni mogla dobiti botrov. Stopila je ponižno v kót ter čakala, da bi bila slovesnost skončana. — Nadškof pa jo zapazi ter ji reče: „Žena, le sem stopite, tudi vašega otroka bom jaz krstil; revno dete v strganih plenica h je jednako vredno moje ljubezni, kakor dete v dragocenem povoju.“

Ko je bilo dovršeno sveto opravilo, tedaj je škof zbrane tako-le nagovoril:

„Tu vidite dva otroka. Eden je bogat, drugi reven, vendar sta oba enako velika pred Bogom; oba sta enako

draga božjemu Sreč, in obeh čaka ista slava v nebesih, le da si jo morata prislužiti po raznih potih: bogat otrok z deli krščanske ljubezni, reven pa s trudapolnim, volji božji vdanim življenjem. Trpinu se odpró nebesa s ključem potrpljenja, bogatinu pa s ključem usmiljenja. — In moja želja je, naj bi otroka že danes pričela svoje delo. Ker pa revno dete danes samo še ne zna prositi in tudi ne vé, kaj je hvaležnost, sprejemem za danes jaz njegovo ulogo. Ker pa tudi bogato dete danes samo še ne more skazovati del krščanskega usmiljenja, prosim pa vas odraščene bogate, da vi to storite na mestu njega. Prosim vas torej, darujte ubogemu detetu in njegovi materi krstni darček. S tem bomo najlepše poslavlili današnjo slovesnost.“

Vsled teh iskrenih besed so okolistoječi gineni nabrali lepo zbirko ter jo izročili materi revnega krščencea. — Oboji so se vrnili veseli na svoj dom, bogati v svojo lepo hišo, uboga mati v svojo revno sobico, Bog pa, ki je Bog bogat h in revnih, blagoslavljal jih je v njih življenju. — Lepa je navada tudi pri nas, da premožni ljudje revnim družinam radi pomagajo, vzlasti kadar ti dobijo kakega novorojenca. Lepo delo krščanske ljubezni stori, kdor gre otroku revnih starišev za botra. Naj bi revne družine tudi med nami našle mnogo takih blagih prijateljev!

21. Klofuta.

Slavni duhovnik in cerkveni govornik dr. Veit je bil iz judovske rodovine. Njegov oče je imel zelo staro sv. pismo, iz katerega je rad prebiral svojim domačim. Vedoželjni sin je imel posebno veselje s to knjigo. Tako rad jo je prebiral, da je mnoge odstavke že znal na pamet, ko je odšel v Prago učiti se v višje šole. V Pragi je Veit poslušal tudi krščanski nauk. Čudno se mu je pa zdelo, da je katehet o Odrešeniku navajal take stavke iz svetega pisma stare zaveze, kat-rih Veit v očetovem sv. pismu ni nikoli bral. Posebej se je še sam prepričal, da so oni stavki res zapisani v sv. pismu. — Ko je prišel domov na počitnice, bilo je prvo, da je brskal po starem svetem pismu ter iskal onih stavkov, katere je v Pragi bral in slišal iz sv. pisma. Brez vspeha pa je iskal; videl je namreč, da so oni listi iztrgani v očetovem sv. pismu ali pa, da so stavki tako zamazani, da jih ni bilo moči brati. Precej vpraša očeta, kaj pač to pomeni. Oče pa sinu namesto odgovora, priloži prav gorko — klofuto. To se je seveda še bolj čudno zdelo mlademu Veitu; jel je pazljivo brati sv. pismo, spoznal je, da je Kristus napovedani Odrešenik ter je prestopil v katoliško cerkev.

Razne novice.

(Birmovanje v ljubljanski škofiji) Prevzvišeni gospod knezoškof bodo obiskali v drugi polovici meseca junija in prvi polovici meseca julija trebanjsko, leskovsko, novomeško in semiško dekanijo, ter delili zakrament sv. birme v na-

stopnih duhovnijah: 17. junija v Trebnjem; 18. junija pri sv. Trojici pri Mokronogu; 19. junija v Leskovcu; 20. junija v Veliki Dolini, kjer bodo posvetili tudi farno cerkev; 21. junija dopoldne v Kostanjevici,

popoldne pa v Cerkljah pri Krškem; 22. junija dopoldne pri sv. Duhu, popoldne pa na Studencu; 23. junija dopoldne na Raki, popoldne obisk magdalenskega samostana v Radelci; 24. junija na Bučki; 25. junija v Šent-Jernejju; 26. junija dopoldne v Beli Cerkvi, popoldne v Šempetru pri Novem Mestu; 27. junija v Brusnicah; 29. junija v Novem Mestu; 30. junija v Šmihelu pri Novem Mestu; 1. julija v Stopičah, kjer bodo posvetili tudi veliki altar; 2. julija dopoldne v Prečini, popoldne pa v Valti Vasi; 3. julija v Podgradu, kjer bodo posvetili tudi cerkev; 4. julija v Suhorju; 5. julija na Radovici, 6. julija v Adlešičih; 7. julija dopoldne v Preloki, popoldne pa na Vinici; 8. julija na Vrhju; 9. julija v Planini (Stockendorf); 10. julija dopoldne v Črmošnjicah; popoldne pa v Poljanici; 11. julija v Toplicah, dopoldne kanonično obiskovanje v Gorenjih Sušicah, popoldne pa v Soteski; 12. julija v Žužemberku.

(C. kr. kmetijska družba kranjska) je imela dne 9. t. m. dopoldne občni zbor v mestni dvorani v Ljubljani. Navzočih je bilo okoli 120 udov. Predsednikom je bil izvoljen cesarski svetnik Ivan Murnik s 109 glasovi; v glavni odbor so bili zopet izvoljeni Fr. Povše, V. Ogorelec in baron Lazarini, namesto pokojnega Robiča okrajni živinozdravnik J. Folakowsky. Za častna člana sta bila izvoljena podpolkovnik Ivan Wild in Evgen baron Schlosser, sekcijski svetnik v poljedelskem ministerstvu.

(Železnica Ljubljana-Kamnik) je v desetih mesecih, počenši od 1. marca 1891, prevozila 213.880 meterskih stotov blaga in 80.950 oseb ter imela kosmatih dohodkov 57.092 glđ. 49 kr., čistih pa 28.477 glđ. 68 kr. Ta vspeh je prav povoljen.

(Iz Cerklj na Gorenjskem) se nam piše: Pri nas od binškočnega ponedeljka dalje dobivamo pisma in druge poštna pošiljatve že ob 10. uri dopoldne, poprej smo jih dobivali še le ob 4. uri popoldne. Po novej vredbi vozne pošte smo torej napredovali za 6 ur. Iz Cerklj v Kranj odhaja pošta ob 6. uri zvečer (poprej ob 6. uri zjutraj). — Pretekli teden (1. junija) po noči je zopet gorelo v naši fari v vasi Páata. Zgorela je ena hiša in hlev. Živino so rešili. Posestnik Barle je zavarovan za 3000 glđ. pri ogersko-francoski zavarovalnici.

(Pri občinski volitvi) v Šmarci v kaniškem okraju je izvoljen županom Janez Jeran, svetovalcema pa Primož Berlee in Jakob Slatnar. — V Vranšici je izvoljen županom gosp. Fran Ručigaj, svetovalcema Andrej Aleš in Janez Kreč.

(Z Dolenjskega) se nam poroča: V zadnjem času, t. j. mes. majnika je pregledovala potovalna komisija za zboljšanje živinoreje po novomeškem okrajnem glavarstvu bikeplemenjake ter jim dajala imena svetnikov, kakor Peter, Pavel, Mohor, Fortunat itd. Ali ni to zaničevanje katoliške vere, kateri so imena svetnikov sveta in častiljiva, ali ni to smešenje verskega prepričanja in razžaljenje verskega čuvstva? Ni čuda tedaj, ako se ljudstvo nad tem sploh zelo huduje in pohujšuje. Tudi zbor pastoralne konference

v Žužemberku dne 1. junija t. l. je izrekel enoglasno nad to brezozirnostjo in brezaktuostjo svojo nejevoljo. Ob enem je naznanil zadevo vis. kn. ordinarijatu in ga prosil posredovanja, da se kaj takega v prihodnje zabrani.

(Birmancev) v Ljubljani je bilo o binškočnih praznikih 1772; med njimi v nedeljo dopoldne 862, popoldne 657, v ponedeljek dopoldne 253. Iz ljubljanske škofije je bilo zastopanih 84 fará; 674 birmancev je bilo iz ljubljanskih fará in mestnih šol, 113 z Iga, 83 iz Št. Vida pri Ljubljani, 67 iz Borovnice, 58 iz Brezovca, po 57 iz Polja in Doba, 45 iz Dola, 44 z Dobrove, 45 iz Preske, po 39 iz Preserja in Sostrega, 33 iz Ihana, po 29 iz Smlednika 28 iz Št. Jakoba in Ježice ob Savi in iz drugih fará posamezniki; 9 birmancev je bilo iz lavantinske škofije, 4 iz krške, 2 iz senjske, po 1 iz goriške, sekovske in tržaške škofije.

(Huda nevihta) je bila minoli teden v Kranjski Gori. Naliv je nanesel na njive in travnike mnogo peska in kamenja ter naredil veliko škode.

(Iz krškega okraja) se poroča, da je dne 31. maja v Veliki Dolini in okolici toča naredila 12.000 glđ. škode.

(Pri občinski volitvi) v Godoviču je bil za župana izvoljen Jos. Gruden, za svetovalca Janez Rudolf in Fr. Lenasi.

(Toča.) Minoli torek je zadela grozna nesreča velik del Bele Krajine, kakor nam poroča dopisnik z Vinice v svojem dopisu. Iz Adlešič se nam še poroča: V torek bil je za nekatere vasi naše fare strašen dan. Od $\frac{3}{4}$ na tri popoldne začela je padati po strašni vročini in soparici med silno nevihto toča, debela kakor kurja jajca, ki je padala dobro četrt ure in uničila vse pridelke po vaseh Gorenjci, Vrhovei, Adlešiči, Burga in Dolenjci. Strni, ki so letos pri nas prav dobro kazale, bodo morali vse pokositi, ker je vse zbito v zemljo. Tudi Mala Plešivica, kjer imamo svoje vinograde, je popolnoma uničena. Golo kolje nam spričuje, da je tu trta. Letos je trtje prav lepo odganjalo in nadejali smo se dobre vinske letine, ker je bilo obilo previjačev (naprencev). S tem pa je uničen zadnji up našega kmeta, kajti edino iz vinograda je dobil še kak bor za davke. A zdaj je trtje uničeno za več let. Tudi na naši farni cerkvi je naredila toča veliko škode, ker je pobila 11 šip in razbila skoraj vso streho nad prezbiterijem, ki je krita s škodljami. Toča je prišla od hrvatske strani, kjer je najbolj pobila, kakor se pripoveduje, na Bosiljevem, kjer je padala neki debela kakor repa in je ubila tudi neko ženo. Tudi po preloški in viniški fari je neki potokla in pa v kuniški, lipniški in žakanjski na Hrvatskem. Dan prej, v ponedeljek, pa je pobila, kakor pripovedujejo, po nekodi tudi v metliški in podzemeljski fari, torej v dveh dneh skoraj vso Belo Krajino in sosedno Hrvatsko.

(Umrli) je nenadno čast. g. Ig. Gregorič, župnik v Trsteniku, rojen 4. decembra 1835. Pogreb je imel lep. Naj v miru počiva!

(Toča.) Iz Metlike se nam piše: V vsem metliškem sodnem okraju je dne 30. pr. m. zvečer, po noči in v torek popoldne toča več ali manj poljske pridelke in vinograde uničila. Isto se sliši iz črnomaljskega okraja. Ko te vrstice danes 1. t. m. ob 11. uri predpoldnem pišem, kopičijo se

pogubonosni oblaki od juga, ki preté v tretje usuti ledeno srnje na zemljo. Silni nalivi naredili so veliko škodo. Bog se nas usmili!

(Pri volitvi občinskega staršinstva) v Medvodah so bili izvoljeni 8. t. m.: Zupanom Franc Svoljšak, p. d. Smolec s Svetja, svetovalci Anton Kuralt, p. d. Anžon z Zg. Senice, Janez Stare, p. d. Zajec z Spod. Senice, Franc Drešar, p. d. Jeras s Svetja, Jarnej Kavčič, p. d. Bojt iz Medvod.

(Zanimiva najdba.) Pri Bevkah v vrhnjski okolici so te dni našli na močvirju precéj veliko in zelo staro ladijo.

(Od Kolpe) se nam piše: Poročalo se Vam je že o škodi, katero sta napravili toča in ploha po raznih krajih Bele Krajine in po sosednem Hrvaškem pretekli teden. Pa še zdaj imamo vedno slabo vreme. Vedno dežuje, bliska in grmi. Ploha nastane zdaj tu, zdaj tam. Odnša rodovito zemljo, razdira ceste in pota. Delo je zaostalo, ljudje ne morejo okopavati koruze ne ogrnjati krompirja, kar je že silno potrebno. Tudi za grozdje, kar ga nam je še toča pustila, je zelo slabo, ker ne more cresti. V Gradcu se je 7. t. m. zgodila zopet velika nesreča. Lahinja je vsled vednega deževja silno narastla ter prinašala hlode od Črnomlja. Dva moža stopita v mali čoln, da bi spravila hlode na suho. Veslanja nevarna prideta po neprevidnosti v deroči tok in se bližata slapu. Ko eden zapszi nevarnost, skoči v vodo in srečno priplava h kraju. Drugi, Petrovič, ki ni znal plavati, ostane v čolnu. Čoln se prekuene čez slap in ž njim nesrečni mož. Prime se za čoln, pod slapom sučejo in vrté peneči valovi čoln in nesrečnega moža nad pol ure. Mož se drži tako dolgo čolna, da ga moči zapusté in izgine v valovih. Strašni prizor je gledalo sočutno mnogo ljudstva, pa nihče ni mogel in ni vedel pomagati nesrečnežu. Drugi dan v jutro so dobili njegovo troplo malo korakov od nesrečnega mesta na dnu vode. Petrovič je zapustil vdovo in tri male otročiče. Vsakemu, ki je poznal rajkega Petroviča, je žal pohlevnega, delavnega in poštenega moža. Bog mu daj dobro!

(Zlato poroko) sta binkoštni ponedeljek na Trati slovesno obhajala Nace in Marija Alič. Ker se tamošnji ljudje ne spominjajo take slavnosti, zbralo se je od vseh strani silno veliko ljudstva.

(Iz-pred porotnega sodišča.) Pred tukajšnjim porotnim sodiščem je bila dné 2., 3. in 4. t. m. obravnava proti Karolu Cvajerju, ki je bil obtožen zavrattnega roparskega umora agenta Vaclava Stedry-ja. Sodišču je predsedoval deželnega sodišča predsednik Kočever, votanta sta bila svetovalca gg. Vencajz in Tomšič, zagovornik gospod dr. Krisper, javno obtožbo je zastopal državni pravdnik g. Pajk. Zaslisanje mnogih prič je trajalo tri dni ter bilo končano v soboto zvečer. Porotnikom je bilo stavljeno troje vprašanj, in sicer 1. (glavno) vprašanje: „Ali je zatoženi K. Cvajer kriv, da je dné 5. januarija t. l. popoldne agenta Vaclava Stedry-ja v njegovi pisarni v Franciškanskih ulicah v Ljubljani, hoteč ga umoriti ter se s silo polastiti njegovega denarja, zavrattno večkrat udaril z ostrim in topim orodjem ter ga zabodel z ostrim orodjem v vrat in tako ranil, da

je Vaclav Stedry takoj umrl?“ II. (eventualno) vprašanje: „Ali je bil umor storjen zavrattno?“ III. (glavno vprašanje) „Ali je bil Karol Cvajer storil poskušeno hudodelstvo goljufige po § 8., 197. in 199. kazenskega zakona, ko je v preiskovalnem zaporu pisal pismi Leopoldini Resnik in Norbertu Pečaku, v katerih je L. Resnik pozval, naj pri zaslišanju potrdi, da je Cvajer v nedeljo, dné 3. januarija, domov gredé od Urbančka iz nosa krvavel, da je v noči kri obrisal v srajéne rokave, da je dné 2. januarija zaklal pišče in si tako ovrattnik onesnažil s krvjo; da je N. Pečaka naprosil, naj gledé piščeta isto potrdi; da je ti pismi dné 26. marca oddal sozaprtemu Račiču na neslov Leopoldine Resnik, kateri pa psem ni oddal, temveč skril pod slamnico.“ Ob 1. uri po noči je načelnik porotnikov, g. Lenarčič, neznanil, da so prvo vprašanje soglasno zanikali, vsled česar je drugo odpalo, tretje pa z 8 proti 4 glasovom potrdili. Sodišče je Karola Cvajerja oprostilo zatožbe zavrattnega umora, zaradi poskušane goljufige pa obsodilo na dva meseca težke ječe in na povračilo vseh stroškov. Zatoženelec je mirno poslušal obsodbo ter prosil, naj bi ga za čas izpustili, česar pa sodišče ni dovolilo.

(Iz Dubice) v Bosni se nam piše: Dne 31. maja nas je zadela huda nesreča. Ob 4. uri popoldne se od zahoda pripodi vihar s točo. Pri Dubici je tako pobila, da so morali žito večinoma podorati. Okolu Priedora je zbita vsa setev, tudi na poslopjih je mnogo škode. Toča je bila ko jajca debela. Na hrvaški strani pa je bila še hujša nevihta. Na nekem pašniku je vihar pastirja in kravo pograbil ter treščil v grmovje. Dne 1. t. m. je toča tolkla okolu Jese-novca. Dežja imamo zopet preveč, oranje za koruzo zastaja. — V zadnjem času so se zopet dogodila mnoga zločinstva. Blizu Dubice je neki Srb ubil svojo ženo, v hrvaški Dubici je brat občinskega načelnika usmrtil ženo, prerezavši jej vrat. V Travniku je neki 20letni Turčin z nožem napadel kotarskega načelnika, ker mu ni dal potrdila za raboto; na srečo ga je le ranil v roko.

(Nesreče.) Dne 2. t. m. so pri vasi Sela Ferdinand Dorbic, Matija, Janez in Franc Eppich kopali pesek za železnico. Nenadoma se utrga podmol ter pošuje vse štiri. Dorbic in Matija Eppich nista posebno ranjena, Janez Eppich je močno poškodovan, Franc Eppich pa je pod peskom mrtev obležal. — Dne 31. maja je šla Marija Lukančič iz Rovt v Podlipo, doma pa pustila v zibeli otroka samega. Ko se vrne, najde otroka na tleh mrtvega, z vrvcem opleteno okolu vrata. — V nedeljo popoldne sta v Kranju pri streljanju s topiči S. b. Tavčar in Janez Češnovar se močno ožgala s smodnikom po rokah in obrazu. — Dne 30. maja je osemletna Katarina Stavajna iz Nadanjega Sela pala v vodnjak ter utonila.

(Iz pratike.) Leto 1892 je prestopno. Pustni ponedeljek bil je dné 29. februarija. Zadnjič je tako bilo leta 1808, sledečokrat pride na vrsto 1960, potem pa 2112. Velikanoč ali „vuzem“ je vsako leto prvo nedeljo po „polni luni“ v vzpomladi. Leta 1893 bode „vuzem“ dne 2. aprila, 1894 pa že dne 25. marcija, 1895 bo dne 14. aprila, 1896 dne 5. aprila, 1897 dné 18. aprila, 1898 dne 10. aprila, 1899 dne 2. aprila, 1900 dné 14. aprila.

(Randivjanost.) Slabo znamenje so mnogi umori in samomori, ki se godé tako pogosto po deželi. Tako so dne 8. t. m. našli ustreljenega hlapca Flor. Zoreta v Lazih pri Kamniku. — Minolo sredo sta se sprli Frančiška Kraljič in Alojzija Jeršin s Spod. Golega v ljubljanski okolici. Jeršin je Kraljičevo s toliko silo vrgla na tla, da je ta drugi dan umrla vsled padca.

(Premembe pri sodiščih.) Premeščeni so okrajnega sodišča pristavi: g. Jos. Senčar iz Senožeč v Zužemberk; g. Henrik Frankovič iz Kostanjevice v Velike Lašče ter je prideljen okrožnemu sodišču v Novem Mestu; gosp. dr. E. Volčič iz Zužemberka v Krško; in gospod Karol Grebene iz Črnomlja v Kostanjevico; pristavoma sta imenovana avskultanta g. Rudolf Persche za Senožeče in g. Ivan Pogačnik za Črnomelj.

(S Koroškega.) Praški konservativni dnevnik „Čech“ ima v svoji 118. številki od 24. maja dopis „s Korutan“, v katerem govori koroški dopisnik (Liga + 22.) o zadnjem zasedanju koroškega deželnega zbora in o ukazu vojnega ministerstva glédé slovenskega polkovnega jezika pri koroškem pešpolku. Dopisnik končuje svoj dopis tako-le: Koroški Slovenci so pretrpeli že mnogo, a zato bodo pretrpeli tudi sedanje nemško nasilstvo! Pravični Bog, ki je vstvaril svet tudi za Slovence, ne bode dovolil, da bi Slovenci prišli v krepplje nemškega nasilstva. Res je, da so si Slovenci zaslužili lepšo osodo! Poglejmo le na zgodovino. Kdo je branil na jugu Avstrijo proti divjim turškim navalom skozi cela stoletja? — Slovenec! Kdo je branil Avstrijo na zapadu proti italijanskim napadom? — Slovenec! Kdo je prelival svojo kri na izhodu proti madjarskim napadom? — Zopet Slovenci! — Narod slovenski daroval je Avstriji tisoče in tisoče svojih najboljših sinov. — A kaj ima danes za vse te žrtve? V vseh uradih se šopiri še danes nemščina; „Südmarka“ naseljuje na slovenskih tleh židovske privandrovec in druge ljudi prav dvomljivega glasu; nemški „schulverein“ pa ponemčuje s pomočjo pruskih penezov slovensko deco ter jej jemlje najdražji zaklad: materin jezik in z njim katoliško vero; slovenski jezik je zaniževan in zatiran ter potisnjen za duri! — V takih razmerah ni čuda, da Slovenci vedno hrepenijo po „zjedinjeni Sloveniji“, da bi jih nemška „kultura“ ne premagala do cela.

(Stekel pes.) Iz Št. Vida nad Ljubljano se nam poroča, da se je nedavno iz Gorenjskega pripodil stekel pes ter ugriznil neko žensko iz Stanežič. Žensko so takoj prepeljali v tukajšnjo bolnišnico. Oklal je tudi nekega voznika. Pod Šent-Vidom je psa s kolom potolkel župnikov hlapec iz Sore. Dne 24. maja pa je menda isti pes v Škofji Loki ugriznil dva moža in jednega dečka.

(Od Pohorja) se nam piše: Zopet se bliža veleznameniti praznik apostolov slovanskih, ss. Cirila in Metoda. V spomin, da sta sveta brata našim prednikom, tako pa posredno tudi nam prižigala luč nauka Kristusovega, in sicer s pomočjo blage govornice materinske, v spomin na to okoliščino se je vdomačila šega, da ljudstvo svojo hvaležnost razodeva s prižiganjem kresov. Ker pa se je že pripetilo, da so kristijanstvu in Slovencem neprijazni „li-

beralei“ našim ljudem že oskrbovali nepotrebne sitnobe, vsled tega bo dobro, ako opozorite: Kdor zvečer 4. julija, t. j. pred praznikom ss. Cirila in Metoda, želiš krese žgati, tega ti zabraniti ne more nikdo; če pa ob enem hočeš pri kresu tudi streljati, izprosi si za strelbo dovoljenje pri občinskem predstojništvu.

(Nadžupnik v Konjicah) postal je č. g. Voh, dozdej župnik v Rožni dolini pri Celju.

(Maruša in njena koza.) Skozi neko vas se je prvokrat peljal železnični vlak. Staro in mlado, vse je hitelo gledat železnico. Stara Maruška je pa tam za vasjo pasla svojo kozo. Tudi ona gre gledat. Pri železni cesti najde pot zaprto, kjer cesta drži čez železnico. Maruška se je bala, da bi se koza ne ustrašila železnice in da bi ne zbežala. Priveže jo torej za ranto, ki je pot zapirala. Železnični vlak urno mimo drdra, Maruška se križa, ker tacega še nikoli ni videla svoj živ dan; koza se je splasila, a kaj, bila je dobro privezana. Vsa zaverovana Maruška še nekaj časa gleda za vlakom, kar naenkrat vzdigne se ranta, — Maruški se je zdelo, da sama od sebe — in njena koza je visela med nebom in zemljo. — Glasno je klicala Maruška na pomoč, katero ji je od daleč seveda naklonil železnični čuvaj.

(To je pa vendar od sile.) Popotnik pride v mestno gostilno, kjer mu prinesó bukve, da naj vanje vpiše svoje ime. Ko pa odpre bukve, zagleda pred seboj v bukvah stenico. Nevoljen zavpije: »To je pa vendar od sile! Veliko sem moral že pretrpeti od tega mrčesa, a to, da stenice zdaj že v knjigi pregledujejo, v kateri sobi da bo kdo spal, — to pa je vendar odveč.

(Strašne sanje.) »Sosedu, strašne sanje sem jaz imela nocojsnjo noč. Sanjalo se mi je, da mi je mož umrl.« — Druga: »To ni nič strašnega, saj moramo vsi ljudje umreti.« — Prva: »Seveda, toda sanje še niso pri koncu. Sanjalo se mi je naposled, da je mož zopet oživel.« — Druga: »No, to pa je že strašno!«

(Vrl avstrijski rojak.) V laško-avstrijski vojni je bil pri Grito med drugimi smrtno ranjen tudi avstrijski nadlovec. Zanesli so ga sovražniki v svojo bolnišnico. Pijemonteški kralj Albert nekaj dnij pozneje obiše to bolnišnico. Ko kralj zapusti bolnike, pozdravljajo ga italijanski bolniki z glasnimi klici: Evviva Carlo Alberto! Neki glas pa se čuje vmes: Zivio Radecki! In ta glas jedinega bolnika je bil tako močan, da bi bil skoro prepil vse druge. Tudi kralj Albert ga ne presliši ter pozvé, da je to avstrijski vojak Slovan, kateremu so pred malo dnevi odrezali nogo. Kralj ga pohvali zaradi te vojaske zvestobe in vdanosti ter mu reče izplačati deset cekinov. Toda vrl vojak ne mara darú od sovražnika svojega cesarja in reče: Zahvalim se, gospod kralj, ne potrebujem Vašega denarja, tudi moj cesar ima cekinov dovolj.

(Tržna cena v Mariboru.) Pšenica 5 gld. 60 kr., rž 5 gld. 30 kr., ječmen 4 gld. 80 kr., oves 2 gld. 90 kr., koruza 4 gld. 75 kr., proso 4 gld. 80 kr., hajdina 5 gld. 15 kr., krompir 2 gld., vse po hektolitru; kilo fižole 10 kr., leče 32 kr., graha 24 kr., čebula 10 kr., putra 1 gld., sira 14 kr., jajce 2 kr.

Prihodnja številka „DOMOLIUBA“ izide dne
7. julija. zvečer.

Loterijske srečke.

Line	11. junija:	8,	2,	89,	58,	27
Trst	11. junija:	69,	60,	47,	39,	13.
Praga	1. junija:	47,	85,	25,	82,	11.

Tržne cene v Ljubljani
dne 11. junija

	gl.	kl.		gl.	kl.
Pšenična hktl.	7	—	Špeh povojen, kgr.	—	64
Reš,	5	80	Surovo maslo,	—	72
Jedmen,	4	39	Jajce, jedno	—	2
Oves,	2	80	Mleko, liter	—	10
Ajda,	5	53	Goveje meso, kgr	—	62
Proso,	4	71	Telečje	—	54
Koruz,	4	39	Svinjsko	—	64
Krompir,	3	57	Koštrunovo	—	38
Leča,	11	—	Pisnec	—	55
Grah,	10	—	Golob	—	18
Fižol,	9	—	Seno, 100 kgr	—	196
Maslo, kgr	—	90	Slama,	—	2 14
Mast,	—	66	Drva trda, 4 kub. str.	—	6 60
Špeh svež	—	56	meška	—	4 50

Usojava si ponujati:

Opeko z zarezo za streho, prve vrste
(Strangfalzdachziegel)
1000 komadov 45 goldinarjev,

Opeko z zarezo za streho, druge vrste
1000 komadov 33 gl.,

zraven spadajoče žlebake z zarezo
po 20 kr. komad

Za trpežnost jamčiva tri leta tako, da
kar bi se utegnulo razzebsti te opeke, jo na
domestiva z novo brezplačno.

Na zahtevanje sva pripravljena poslužiti
z uzorei.

Prodaja in zaloga je:

Konjušni trg št. 10 v Ljubljani
Knez & Zupančič

Vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo,

mlatilnice, čistilnice za čito,

trierje, slamoreznice,

mline za sadje,

siskalnice za sadje in vino, za grozdje,

kakor vse druge stroje in priprave

za kmetijstvo,

vinarstvo in sadjarstvo itd.

priloga v največji in najboljši
obliki, po ceni:

IG. HELLER, DUNAJ,

Praterstrasse 78.

Ilustrovani zapisi in pobavala pisna v hrvaščini, nemščini, italijanščini in slovenščini
ker po zahtevanju brezplačno in franko. — Čas za postavljanje — garancija,
ugodni pogoji.

Spet mišne cene! 20

Največja zaloga
šivalnih strojev
(1410) **JAN. JAX,**
LJUBLJANA,
Najnižje cene.
Ugodni vplačilni obroki se
(1410) dovoljujejo (30-40)
Zamenjuje stare stroje.
Poprave vrše se točno
trajno in ceno

Cenilniki
zastonj
in franko.

Največji izbor.

Srebro
trdelovanje

Prebleke Popravila.

L. Mikusch,
tovarna dežulnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

Najnižje cene

18 21-9

Primerna darila za Binkosti

priporoča uljudno

Fran Čuden,

URAR,

preje **J. GEBÄ,**

v Ljubljani, Slonove ulice št. 11,

ter vabi uljudno preč. duhovščino in sl. občinstvo na ogled
svoje velike izborne za-
loge najraznovrstnejših

žepnih ur, zlatih, srebrnih in nikelnatih, stenskih
ur z nihalom, ur s stojalom in ur budilnic
(Weckeruhren), ur z godbo in godbenih valčkov
v ličnih poltiranih omaricah, raznovrstnih verižic,
prstanov in uhanov.

Cene žepnim uram so naslednje:

Najnižje nikelnate ure	od glid. 3 80 do	6 —
— srebrne ure s ključem	7 50	10 —
— srebrne remontoir-ure	7 50	12 —
— iste z dvojnimi oklepom	9 —	18 —
— zlate ure za dame	16 —	35 —
— zlate ure za gospode	24 —	130 —

Garantiram povsem za poštenost pri meni kupljenega blaga; za zanesljivost mehanizma pa poldrugo leto jamčim. — Cenjeni naročniki se mogó prepričati, da moje blago ni zamenjati z dunajskim tovarniškim blagom, v čem temu, da prodajem dobro blago za res nizko ceno.

Popravila izvršujem točno in zanesljivo ter jamčim za dobro izvršbo — Vnanjim naročnikom postrežem po želji z obratno pošto. 17-5 205 38 10

Ilustrovani ceniki na željo gratis in franko.

Špitalske ulice v Ljubljani.

Usojam si velecenjenim svojim odjemalcem in slavn. občinstvu v mestu in na deželi uljudno naznaniti, da sem zaključil razprodajo ter se oskrbel z novim blagom, kakor je: **izvanredno lepo in ceno blago za ženske obleke, pristni kreton za prati**, vsakovrstno

blago za moška in ženska oblačila

iz pristne volne izdelano, **najlepši svileni in volneni robovi** vse v največji izberi in zanesljive kakovosti. — Prav posebno opozarjam, da se bodem zadovoljil v bodočnosti z **najmanjšim dobičkom** ter cenj. odjemalcem **vračunil vedno le najnižjo ceno** navzlie **dobremu, trpežnemu blagu** in točni postrežbi. — Priporočam se v mnogobrojni nakup velespoštovanjem

50 12-4

R. MIKLAVC.

Špitalske ulice v Ljubljani.

Vse rabljene
pismene marke
kupi je vedno G. Zechmayer,
Noremberg (Nürnberg). Obrazi
zastonj. 20-16

Kalan:

POVESTI,

slov. ljudstvu v pouk in zabavo.

Drugi zvezek
izšel je pred kratkem in se dobiva
v „Katol. Bukvarni“ in Tiskarni
komad po 20, po pošti 23 kr.

Koverte s firmo

vizitnice in
trgovske račune
priporoča

Katol. tiskarna
v Ljubljani.

Ravnokar je v novi izdaji izšla knjiga: 453-2

Proč z navadno kavo, kupujte

Kneippovo sladno kavo,

ki jo izdeluje za Avstro-Ogersko po naročilu g. župnika
Seb. Kneippa edino le tovarna

bratov Ölz v Bregencu

na Bodenskem jezeru.

Velečast. gosp. župnik Kneipp se je odločno izrekel zoper bobovo kavo, kakor jo zdaj v prodajalnicah kupujemo in uživamo. Tista je sad strupenega drevesa, ne daje telesu nobene moči, razburja le živce, ker je strupena, ter izvaja še druge jedi na pol prebavljene iz želodca. Kneippova kava pa ima veliko redilno moč, pomiri živce, in je dosti boljši kup. Komur bi se ta kava ne zdela dovolj okusna, naj jej primeša nekoliko

OCHRANNA-ZNÁMKA.

Seb. Kneipp.

Ölzove kave,

in ne bo skoraj poznal razločka od navadne kave. Pil bo pa potem redilno, zdravo in ceno kavo.

Kako se ta kava kuha, to se bere že v naših zavojih. Kdor kupuje, naj pazi, da dobi pravo blago, ki ga pozna na tem: zavoji so štirvoglati in rudeči, bratov Ölz, varnostna marka, ponvica, podoba in podpis župnika Kneippa. Ölzova kava nosi ime in ponvo.

Dobi se v vseh boljših prodajalnicah za prekomorsko blago. — V Ljubljani pri: Jegliču & Leskovicu, F. S. Rojniku in M. Wagnerjevi vdovi. — Lahko se pa tudi pri nas naroči, in jo pošljamo v zavojih po 4 1/2 kil franko s pošto.

Bratje Ölz,

tovarna za Kneippovo sladno kavo
v Bregencu. (20-16)

131

!! Popolni molitvenik !!

Pot v nebesa

ali

življenje udov III. reda
sv. Frančiška Seraf., ki
med svetom živijo.

Spisal

O. Nikolaj Meznarič,
franciškán v Mariboru.

IV. neizpremenjeni natis.

V Ljubljani, 1892.

Založila „Katol. Bukvarna“
Tisk „Katol. Tiskarne“.

IZVA TRETIJ RED !!

554 strani, v usnji vez. glđ. — '90, z zl. obrezo glđ. 1-20.

Med slov. molitveniki najpriiljubljenejša knjiga; njena nizka cena jo priporoča v obilno razširjatev temveč, ker so vse druge knjige III. reda razprodane.

Umetne zobe in zobovja

stavlja na način, ki ne provzroči nikakih bolečin, ter opravlja vse zobne operacije in zobna plombovanja

A. PAICHEL,

(12) 42

zobozdravnik

(6)

pri Hrdeckega mostu I. nadstr.

Jelenov zob
v srebru 75 kr., z gamsom glid 1-25.

Absoluten vspeh.
6-5 **Zaspanje izključeno!**
Cena glid. 2-25, s koledrom glid. 3-05.
Po noči sveteč cifernik

70 kr. več, ravno tak koledarski budilnik, s ponoči svetečo cifernico, z miznim zvoncem, montiran, glid. 4-75, primakakovost glid. 5-75.

Novost, štiriočaste kasetne oblike, z niklastim okovom, pozlačena, bogato eizelirana skoro 28 cm visoka ura z budilom, z bitjem $\frac{1}{4}$ in $\frac{1}{2}$ ure, cena glid. 9-
brez bitja glid. 5-
kukovico, bije $\frac{1}{4}$ in $\frac{1}{2}$ ure, cena glid. 7-
delani omariči glid. 9-
kovic. prepelico in repetiranjem, bogato izrezana glid. 18-50.
Kovinska trpežna ura za gospode, odprta, masivni okrov iz nov. srebra gl. 5-50, z dvojnimi okrovi gl. 7-50.

EMIL MAYER,
161 **Dunaj, I., Deutschmeisterplatz 4.** 10-10
Vse proti dveletnemu jamstvu, tovarniški ceniki zastoj.

Jos. Cotman,
pleskar, lakirar in napisni slikar, 172 (12)
v **Ljubljani, na Bregu št. 6.**

se priporoča sl. občinstvu v mestu in na deželi v lično izvršitev vseh v njegovo stroko spadajočih del. posebej se priporoča gg. obrtnikom (rokodelcem) v izvršit. v imenskih in raznih napisov. Delo solidno, trajno in cene nizke.

Velika zaloga vsakovrstnega žita

sošivja, isterskega in kraškega brinja ter drugih deželnih pridelkov je na prodaj po najnižjih cenah s točno in pošteno postrežbo pri 56 2-1

Ivan-u Knez-u

v Ljubljani

Marije Terezije cesta št. 3.

Gospodu lekarnarju Piccolltu

„pri angelju“ v Ljubljani, Dunajska cesta.

Podpisani javljamo s tem, da smo po Vas pripravljeno „tinkuro za želodec“ uporabili in nje zdravilno moč za želodec in ostale prebavne organe izkusili.

Na podlagi tega priporočamo to delujoče domače zdravilo vsakemu, ki bi je utegnil potrebovati.

Peter Studenaz, župnik, Canfanaro, Istra, 1891. — **Mihael Bogulin**, župnik Ajdovica, 1891. — **Josip Černko**, župnik Vuhred, 1891. — **D. Ivan Gabrielič**, župnik Gallignana, Istra, 1891. — **Ivan Belec**, župnik Sv. Martin pri Albion, Istra, 1891. — **D. Anton Usmiani**, kooperator in katehet, Rogosnica pri Šebeniku, Dalmacija, 1891. — **D. Caproni**, župnik in dekan, Levico, Tirolsko, 1891. — **Ferdo Babič**, župnik in kanonik, Ravna Gora, Hrvaško, 1891. — **F. Bancelj**, župnik, Dražgoše, Kranjsko, 1891. — **Jurij König**, župnik Na Vinici (Weinitz), Kranjsko, 1891. — **D. Luka Raicevich**, kaplan, Glurich, Perasto, Dalmacija, 1891. — **Av gust Žagar**, župnik, Kupjak, Hrvaško, 1891. — **Štefan Jenko**, vikar, v Podkrajah, Ilirska Bistrica, 1892. — **Josip Hočevar**, kanonik in Novem Mesu, Kranjsko 1892. — **Anton Vedral**, kaplan v Lisebau pri Budejevicah, Češko, 1892. (52-1)

Ces. kralj. privileg. zavarovalna družba

„Avstr. Phönix“

na Dunaju.

Vplačane delnice in druga jamstva družbe znašajo skupaj čez
= 4,500.000 gold. avstr. velj. =

Družba zavaruje

proti škodi po toči

na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem.

Pogoji so dokaj ugodni in uvedene najnižje stalne premije, ne da bi bilo treba pozneje kaj doplačati; ako bi zavarovanec ne mogel zavarovalnine takoj plačati, počaka se celó do žetve. — Škode se hitro in pošteno cenijo in precej izplačajo.

Kdor bi želel zastopstvo prevzeti, obrne naj se na glavno zastopstvo v Gradou, katero daje radovoljno vsakoršna pojasnila v zavarovalnih zadevah, ali pa na

glavno zastopstvo v Ljubljani

(zastopnik Josip Perhanc)

Šelenburgove ulice števil. 3.

(3-3)